Щоб нашому роду не було переводу! На початку нового шкільного року пам'ятайте самі та пригадайте іншим: українські діти до українських шкіл!

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 186. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го СЕРПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 31, 1978 No. 186. VOL. LXXXV

Д-Р ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО ПОЧАВ ПРАЦЮ В РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"

Джерзі Сиrі. — Від двох тижнів редакція „Свободи" поповнилась новим редакційним співробітником, що ним став д-р Євген В. Федоренко, відомий наш науковець та виховний і суспільно-громадський діяч з молодшого покоління.

Ред. Є.В. Федоренко за робочим столом і... друкарською машинкою в редакції „Свободи".

Д-р Є. В. Федоренко народився на Харківщині в Україні в 1929 році. Середню і вищу освіту здобув уже на еміграції в Европі, здобувши диплом маґістра з політично-соціяльних наук на Лювенському Католицькому Університеті в Бельгії, опісля другий диплом маґістрта зі слов'янських мов і літератур на Фордгемському університеті в Ню Йорку, закінчивши опісля усі курсові вимоги на докторський ступінь із слов'янських мов і літератур на Нюйоркському університеті. Раніше, в 1971-му році, був промований на доктора філософії на Українському Вільному Університеті. Від 1963-го року працював в едукації, переважно як викладач російської, української та взагалі слов'янських мов і літератур в Рутґерському університеті в Нюарку, в Стейтовому Коледжі в Дзерзі Сиrі та Нюйоркському університеті. Рівночасно працював кореспондентом радіовисилень та різних газет і журналів. Є автором, упорядником, редактором чи співредактором ряду книжкових наукових і популярних публікацій. Є активним членом Крайової Ради УККА, заступником голови НТШ, заступником голови Шкільної Ради при УККА, Асоціяції Українських Професорів, Об'єднання Українських Письменників „Слово" та ряду інших організацій, очевидно й Українського Народного Союзу.

Ред. Є. В. Федоренко одружений та є батьком троїх дітей.

УКРАЇНСЬКЕ ЧІКАҐО ВІДЗНАЧИТЬ ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ ВИДАНЬ УНС

Чікаґо. — Заходами місцевого Окружного Комітету Відділів УНСоюзу та при співпраці з Головним Екзекутивним Комітетом тут в суботу і неділю, 16-17-го вересня, відбудуться „Дні Видавництва Свобода" з нагоди 85-річчя щоденника „Свобода", 45-річчя „Українського Тижневика" і 25-річчя дитячого журналу „Веселка". На програму цієї імпрези складаються дві дискусійні панелі з участю українських і неукраїнських журналістів та бенкет з мистецькою програмою.

Перший дискусійний панель на тему „Роля української преси і її майбутнє у вільному світі" відбудеться в суботу, 16-го вересня, в год. 11:30 перед полуднем в домівці „Левів". Участь в панелі візьмуть редактори і кореспонденти публікацій УНСоюзу та інших українських видань, які обговорять такі питання, як вклад української преси в розвиток українських поселень у вільному світі, відношення до подій в Україні, завдання на майбутнє, тощо. Після панелю — запити і дискусія. Модератором цього панелю буде д-р Лука Костелина.

В год. 7-ій вечора того ж дня, в домівці осередку СУМА, відбудеться другий панель на тему „Етнічна преса і її майбутнє в Америці". Крім членів редакції „Свобода", „Українського Тижневика", в панелі візьмуть участь: Ніколас Філіппідіс, редактор грецького тижневика „Ґрік Стар"; о. д-р Джозеф Васкас, член редколеґії литовського щоденника „Рдауґас" і Джозеф Журавскі, редактор польського двотижневика „Народ Польскі". Коментатором панелю буде проф. д-р Вілліям МекКріді, професор Чікаґського університету, спеціяліст в питаннях етнічности, особливо ролі етнічної преси в появі концепції етнічного плюралізму в ЗСА. Д-р МекКріді є близьким співпрацівником д-ра Андрю Ґрілі, відомого знавця етнічности в ЗСА. Модератором панелю буде д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника УНСоюзу.

В неділю, 17-го вересня, в год. 5-ій по полудні, в приміщеннях ресторану „Дипломат" відбудеться ювілейний бенкет з мистецькою програмою. Крім членів місцевої громади та запрошених гостей в ненкеті візьмуть участь члени Головного Уряду УНСоюзу та редактори Видавництва „Свобода".

СПЕЦІЯЛЬНЕ ВИДАННЯ „УКРАЇНСЬКОГО ТЕЖНЕВИКА"

Цього тижня всі передплатники „Свободи" одержать два числа англомовного „Українського Тижневика": одне звичайне, як і кожного тижня, а друге спеціяльне, можна б сказати — стипендійне, в якому подані інформації про стипендії Українського Народного Союзу та світлини і короткі біографічні дані цьогорічних стипендистів. Це спеціяльне видання, приготоване молодою редакторкою Романою Сохан, висилається всім передплатникам безкоштовно, як чергову і одну з багатьох послуг Українського Народньго Союзу для своїх членів і своєї громади, зокрема для того нашого доростаючого покоління, яке має запевнити, ЩОБ НАШОМУ РОДУ НЕ БУЛО ПЕРЕВОДУ!

НОВИЙ ПАПА ПРАЦЮВАТИМЕ ДАЛІ ДЛЯ ОБ'ЄДНАННЯ ХРИСТИЯН

Ватикан. — Новообраний наслідник на престолі св. Петра, папа Іван Павло Перший, який був покликаний на це високе становище керівника і духового опікуна понад 700 мільйонів християн-католиків в суботу, 26-го серпня ц. р., Колеґією Кардиналів на спеціяльному конклявезібранні, заповів у своєму першому дні понтифікату, що він продовжуватиме програму своїх двох попередників — папи Івана XXIII і папи Павла УІ, а головно працюватиме настирливо й послідовно в напрямі об'єднання християн та змагатиме до більш справедливого соціяльного ладу на землі, як також замирення між народами в дусі Христової Церкви.

Вибір нового папи наступив, як відомо, вже в першому дні конкляве, що було неабиякою несподіванкою для світу, а передусім для вірних цієї Церкви, які з нетерпеливістю очікували вістки з Риму. На 263-наслідника св. Петра обрано тим разом 65-річного консервативного кардинала Альбіно Лусіяні, який раніше не був одним з перших кандидатів на вибір і не фіґурував у спекулятивних міркуваннях численних пресових звітодавців, як також не був дуже відомою особою поза Італією.

Великі маси народу, що їх обраховують на 200.000 людей, зібравшись на площі св. Петра в Римі, з нетерпінням очікували повідомлення і білий дим, який понісся з комина приміщення, в якому відбувалося конкляве кардиналів, дещо збентежив спочатку вірних, бо ніхто не міг повірити, що Колеґія Кардиналів уже в четвертому голосуванні обере нового Папу Римського. Новий Папа, який до вибору був патріярхом Венеції, зараз таки після номінації з'явився на бальконі базиліки св. Петра і після його представлення, доконаного деканом кардинальської курії Феліці, який проголосив відоме „Габемус Папам" (маємо Папу), Світіший Отець уділив благословення приявним, заявляючи при тому, що він не має мудрости чи серця папи Івана XXIII, ані підготови чи культури папи Павла УІ, але є на їхньому місці і мусить виконувати ті обов'язки, які належать до Голови Церкви. „Надіюся, що ви допоможете мені своїми молитвами", — заявив папа Іван Павло І у своєму першому посланні до світу.

Папа Іван Павло І покищо не робить ніяких змін в дотеперішньому стані Ватикану, залишаючи на важливіших постах тих самих осіб, хоч, згідно з традицією Церкви, він мав би право увести повні зміни, бо всі попередні найменування вигасають з хвилиною вибору нового Папи.

Загально,світ позитивно прийняв вибір кардинала Лусіяні на голову Римо-Католицької Церкви. Наприклад, кардинал Бейзіл Гюм з Великої Британії заявив після вибору, що хоч вибір був несподіванкою для багатьох, то новий Папа для познайомлених з церковними проблемами не є невідомою особою, бо він раніше працював в численних папських комісіях і є відомий з його опозиції до контролі народин, абортів, працюючих священиків, піддержував задержання форми целібату і неґативно ставиться до комунізму.

Картер найменував першу жінку на члена Федеральної Ради Резерв

Вашінґтон. — Пресові аґентства інформують, що вчора президент Картер найменував конґресового економіста, 48-річну Ненсі Гейс Тітерс, першу жінку на цьому пості, членом Федеральної Ради Резерв.

Президент Картер найменував пані Ненсі Тітерс на місце Артура Бирна, президента Федеральної Ради Губернаторів, час каденції якого вигасає з днем 31-січня 1984 року. Дізнавшись, що Президент не задумує його ще раз найменувати на президента цієї Ради, Артур Бирн завчасу зрезиґнував зі свого становища.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ ІСНУЄ 2.500 КОНЦТАБОРІВ І 500 В'ЯЗНИЦЬ

Ню Йорк. — Авраам Шіврін, директор Центру дослідження таборів, в'язниць і психв'язниць СССР, помістив розвідку в газеті „Новое Русское Слово" з 24-го серпня ц. р., під наголовком „Скільки концтаборів у СССР", в якій приходить до висновку, що сьогодні в Совєтському Союзі існує не менше дві до дві з половиною тисячі постійних таборів, біля 500 в'язниць.

Хоч кількість концтаборів і тюрем тримається у великій таємниці, але „будь-яка таємниця, якщо її дослідити, може бути розкрита, хоч би частково" — пише Шіфрін.

Цей Центр на протязі більше трьох років систематично збирає дані про каральну систему Совєтського Союзу. Збирання точних даних — це тяжка справа, але до цього часу Центр зібрав точні адреси та дані лише про 1250 таборів, тюрем і спецпсихв'язниць, у багатьох із них перебувають дисиденти.

Провина цих людей в тому, що вони не думають так, як вимагає „генеральна лінія КПСС"; вірять в Бога; не бажають жити в СССР і домагаються виїзду за кордон, наприклад, жиди, німці та багато інших; борці за незалежність від СССР України, Вірменії, Казахстану, Узбекистану та інших республік, силою „приєднаних до дружної сім'ї" народів СССР. Сидять у концтаборах і в'язницях кримські татари, які домагаються повороту на Крим. Сидять і ті, що необережно повірили в заяви про демократизацію режиму. Всі вони, — як пише Шіфрін, — не терористи, яких жадна демократична країна не могла б звинувачувати в нарушенні закону. Та в Совєтському Союзі всі вони, врешті-решт, попадають в табори. А щоб обдурити громадську думку Заходу та заховати правдиве число політв'язнів, їх „направляють не в політтабори Мордовії (Потьма) та Уралу (Перм), не в політичну в'язницю типу Владімірской, а в табори і в'язниці для кримінальних злочинців".

Шіфрін зазначає, що Центр не претендує на вичерпну повність даних, одначе на основі точних даних про концтабори, в'язниці, психв'язниці та багато інших місць ув'язнень можна дійти до заключення, що в Совєтському Союзі існує приблизно 3000 місць для ув'язнення, не менше 5 мільйонів в'язнів, і серед них не менше 110 тисяч політв'язнів.

Савдійська Арабія затурбована подіями в Ірані

Кувейт. — Французьке пресове агентство інформує, що міністер оборони Савдійської Арабії Бен Абдель Азіз перестерігав в кінці минулого тижня країни Близького Сходу, що неспокої в Ірані можуть поширитися на інші країни арабського світу і стати загрозою для багатьох країн в цьому районі. Розмовляючи з кореспондентами кувейтської газети „Аль Сіаса" міністер Азіз заявив, що комуністи, заохочені успіхами в Афганістані, де їм вдалося повалити демократичний устрій і встановити прокомуністичний режим прем'єра Таракі, можуть пробувати щастя в інших арабських країнах, зокрема в Ірані, де ситуація є дуже небезпечною у зв'язку з реформами, які переводить з допомогою західніх фахівців монарх Ірану і його уряд, але проти чого виступають мусулманські групи, огірчення яких використовують марксисти і комуністи. Міністер висловив, однак, надію, що Шах й іранський уряд зуміють навести порядок в країні, маючи піддержку війська і поміркованого прошарку населення, яке прагне спокою. Азіз турбувався також розвитком подій в південному Ємені, бо тамошня ситуація також становить неабияку загрозу для сусідуючих арабських країн. Як відомо, 26-го червня ц. р. там просовєтські елементи, вбивши президента Салема Алі, захопили владу в країні.

ВІДОЗВА
ДО ВСІХ, КОМУ УКРАЇНСЬКА СПРАВА ДОРОГА

Всім нам українцям відомо і лежить на серці конечність зберегти нашу доростаючу молодь, передусім у свідомості її приналежности до своєї Церкви і своїх вікових традицій і надбань, як теж і обов'язку плекати й передавати грядучим поколінням ці священі рідні культурні цінності, збагачувати їх новими надбаннями в цьому ж українському дусі, забезпечуючи її українського духа і українську ідентичність.

Ми, Єпархія Українців Католиків у Бразилії, свідомі цього священного обов'язку і відповідальности, від кількох уже років зосереджуємо в тому напрямі наші зусилля і праці.

У тій цілі майже по всіх наших скупченнях провадяться, передусім суботами й неділями, навчання дітей і молоді катехизму, української мови і рідних культурних побутових українських звичаїв.

— щорічно Єпархія організує і провадить т. зв. Ціломісячні Січневі Курси для дітвори й молоді, при допомозі наших українських Згромаджень і Інститутів. Кожного року охоплюємо коло 6 тисяч юних душ!

— Крім того, кожного року відбуваються Єпархіяльні З'їзди Молоді, як теж Парафіяльні і між-Парафіяльні, в яких беруть участь представники всіх головних українських осередків і молодечих установ.

Тому, щоб зцентралізувати ці осередки, установи і їхню працю, та ще більше її оживити й скріпити, Єпархія розпочала великих розмірів будову в Куритибі, яканоситиме назву Культурний Центр Української Молоді в Бразилії, який служитиме для цієї самої мети. Будова поступає задовільним кроком. Кошти дуже поважні.

Отож, із повним довір'ям звертаємось до українців доброї волі і свідомих своєї теж відповідальности і цінення подібних імпрез, щоб були ласкаві прийти нам з допомогою, щоб ми якнайскоріше змогли завершити наш, вже розпочатий задум, на благо нашої Церкви й нашого народу.

Наперед уже з глибин душі висловлюємо всім і кожному зосібна нашу щиросердечну подяку за кожну пожертву, яку прохаємо слати на подану адресу.

Всім ласкавим Жертводавцям передаємо наше вдячне Архиєрейське благословення.

Курітиба, 17.7.1978. в Христі Господі

† Єфрем В. Кривий ЧСВВ.
Єпарх

Наша повна адреса:
D. Efraim B. Krevey, Eparca
Cx. Postal 6192
80000 CURITIBA, Parana
BRASIL

Генерал Петро Григоренко виступить на здвизі СУМА

Елленвіл, Н.Й. — Крайова Управа Спілки Української Молоді Америки інформує, що відомий борець за людські права в Совєтському Союзі, колишній в'язень совєтських концтаборів і психіятричних заведень ген. Петро Григоренко, виступить з привітанням на XXVII Всеамериканському Маніфестаційному Здвизі СУМА, який, як відомо, відбудеться вже в кінці цього тижня, тобто 2, 3 і 4-го вересня ц.р. на оселі СУМА в Елленвілі. У Здвизі, який проходитиме під гаслом „Розкуй Закуту Україну", відзначаючи 60-річчя проголошення Української Державности і 40-річчя з дня трагічної смерти основоположника і керманича ОУН полк. Євгена Коновальця, візьме участь також Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської Дієцезії, який в неділю, 3-го вересня о год. 10-ій ранком правитиме Архиєрейську Службу Божу, та багато інших визначних українських і американських представників церковних, суспільно-громадських і політичних організацій. В часі маніфестації, яка заповіджена після Служб Божих, і у мистецьких програмах виступить велика духова оркестра СУМА з Монтреалю, хор вишкільного табору під керівництвом проф. Р. Левицького, дівочий хор ОСУМА з Ню Йорку „Жайворонки" під диригуванням проф. Л. Стругацького і акомпаньяменті Хризанти Зубрицької-Янг та багато інших мистецьких ансамблів і самодіяльних гуртків. Головну доповідь на маніфестації виголосить голова Крайової Управи СУМА інж. Мирослав Шміґель.

Піяніст Роман Рудницький концертує по світі

Міжнародно відомий піяніст-віртуоз Роман Рудницький матиме концерти у різних країнах світу в найближчому сезоні. Частину цих концертів піяніст матиме разом з дружиною Сузанною,оперовою співачкою.

13-го вересня Роман і Сузанна Рудницькі матимуть спільний концерт у Гантсвіллі, Алабама. Опісля виїжджають до Европи, де між 24-им вересня і 7-им жовтня виконають вісім різних програм на кораблі „Канбера" (лінія „П і О"), який тоді пливе від Англії до Гібралтару, Барселони, Майорки, Ляс Пальмас і острова Мадера.

Пізніше в сезоні Р. Рудницький матиме своє вже третє турне в Румунії, а влітку 1979-го року матиме друге турне в Азії і перше турне в Австралії. З дружиною виступить в концертах у лютому в Едмонтоні і в Спокен, Вашінгтон.

22-го жотня Р. Рудницький виступить як соліст в концерті в честь Лесі Українки, який відбудеться в Філядельфії.

НАГОРОДА ЗА КРАЩИЙ ПЕРЕКЛАД

Київ. — Нагороду ім. Максима Рильського за кращий мистецький переклад 1978 року, встановлену Держкомвидавом УРСР та Спілкою письменників України, присуджено Є. Дроб'язкові за переклад на українську мову „Божественної комедії" Данте Аліґієрі.

СОЮЗІВКА ПРИГОТОВАНА І ОЧІКУЄ НА ТИСЯЧІ ГОСТЕЙ, ЗОКРЕМА МОЛОДІ, ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

ТРАДИЦІЙНІ КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ ТА МИСТЕЦЬКІ І РОЗВАГОВІ ІМПРЕЗИ ЗАПОВНЯТЬ ПРОГРАМИ ТРЬОХ ДНІВ З „ВЕЛИКИМ КІНЦЕМ" ЦЬОГО ТИЖНЯ

Союзівка. — Тисячі гостей і відвідувачів, особливо молодь, з близьких і далеких околиць заповнять по береги цю розкішну оселю УНСоюзу протягом чотирьох днів цього останнього довгого літнього вікенду з нагоди Свята Праці від п'ятниці до понеділка, 1—4-го вересня, щоб взяти участь в різноманітних імпрезах, якими Союзівка вже 26-ий рік підряд обдаровує українців з усіх усюдів. Як і в минулих роках, в центрі уваги буде біля дві сотні змагунів і змагунок, які візьмуть участь в крайових плавацьких і тенісових змаганнях, що їх кожного року влаштовує тут Карпатський Лещетарський Клюб (КЛК) з доручення Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) за медалі і нагороди УНСоюзу, „Свободи", „Українського Тижневика" і Союзівки. Цього року ці 23-ті з черги тенісові і 22-гі плавацькі змагання є присвячені 85-річчю „Свободи".

Переможці минулорічних тенісових змагань на Союзівці під час Свята Праці одержують здобуті ними трофеї.

Плавацькі змагання, якими проводитиме комісія під проводом Ярослава Рубля, розпічнуться в суботу, 2-го вересня, в год. 11-ій перед полуднем та продовжуватимуться в пополудневих годинах до фінальних запливів включно. Змагання проходитимуть в трьох вікових групах: хлопців і дівчат, юнаків і юначок, чоловіків і жінок. Зголошення до змагань приймає комісія до год. 9:30 в суботу. Роздача медалів за три перші місця та за дружинове першенство відбудеться в суботу біля басейну Союзівки після фіналів в кожній конкуренції.

Тенісовий турнір, яким проводитиме комісія під проводом головного судді інж. Богдана Рака і, провідника турніру інж. Романа Ракочого, ст.,

(Закінчення на ст. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вимога сучасности і майбутности

Довготривала ворожнеча на Близькому Сході між Ізраїлем і арабськими державами — це не звичайний собі місцевий конфлікт, а дуже запальна ситуація, яка може розвинутися у загальну війну, в яку можуть бути втягнені такі світові потуги, як ЗСА і Совєтський Союз. Адже Близький Схід — це дуже важлива частина світу з уваги на пребагаті джерела нафти та на Суезький канал, що сполучує Середземне море з Індійським океаном. Отже, не тільки задля миру самих країн Близького Сходу, але і задля світового миру конфлікт в тій частині світу повинен бути зліквідований.

Недалека конференція в Кемп Дейвіді у Мериленді, яка почнеться 5-го вересня і в якій братимуть участь ізраїльський прем'єр Менахем Бегін, єгипетський президент Анвар ель-Садат і президент Джіммі Картер, це ще одна нагода зробити крок вперед до загального ізраїльсько-арабського замирення. Америка, точніше президент Картер і члени його уряду, можуть старатися вплинути на ворогуючі між собою сторони, щоб вони остаточно дійшли до замирення. Але тільки в руках Ізраїля та Єгипту лежить фактична спроможність довести до порозуміння, що може стати першим кроком до дійсно справедливого і тривалого миру між Ізраїлем і цілим арабським світом.

Тут власне і виринає проблема, бо від початку цього року зменшилися можливості на скоре порозуміння між Ізраїлем і Єгиптом, а заразом зменшилися вигляди на загальне ізраїльсько-арабське замирення. Коли попередній ізраїльський уряд прем'єра Іцака Рабіна був склонний йти на компроміси щодо питання звільнення окупованих арабських територій, як також натякав, що може дійти до порозуміння з палестинськими арабами, то теперішній коаліційний уряд консерватиста Менахема Бегіна не тільки не виявляє готовости йти на такі компроміси, але ще й продовжує розбудову своїх осель на окупованих арабських територіях.

Можна зрозуміти побоювання теперішнього ізраїльського уряду, що без „безпечних кордонів" Ізраїль не зможе успішно протиставитися переважаючій силі арабського світу. Проте, треба також зрозуміти арабів, які не хочуть погодитися на те, щоб їхні території, окуповані під час війни в 1967-му році, стали складовою частиною Ізраїля.

Значить, для розв'язки ізраїльсько-єгипетського конфлікту, а відтак і для загального замирення на Близькому Сході треба компромісів і концесій з обох боків. Найкращі інтереси не тільки безпосередньо причетних там країн і народів, але і всього світу вимагають, щоб нарешті припинити постійну воєнну атмосферу, в якій змушені жити всі люди Близького Сходу. Мир в тій частині світу конечний, щоб не допустити до того, щоб на тому обширі відновив свої впливи Совєтський Союз, який не тільки використовує, але й пляново створює та посилює різні міжнародні конфлікти для здійснення своїх імперіялістичних плянів.

Отже, треба надіятися, що недалека конференція в Кемп Дейвіді буде успішною, а якщо б і на ній не пощастило дійти до порозуміння між Каїром і Єрусалимом, то все одно треба всім заінтересованим сторонам продовжувати старання, зокрема продовжувати безпосередні переговори, бо це найпевніший шлях до остаточного замирення на Близькому Сході. Цю вимогу одинаково сучасности, як і майбутности добре розуміє президент Картер заангажувавшись особисто в зусилля його здійснити.

Португалія має нового прем'єра

Лісбона, Португалія. — Пресова служба „Ройтер" повідомляє, що президент Іанес офіційно призначив Нобара да Коста новим, з черги п'ятим після революції в 1974 р., прем'єр-міністром португальського уряду.

Новий прем'єр не належить до жадної політичної партії, як також і всі члени його уряду, що складається з 15-ти осіб. До уряду Нобара да Коста входять: сім інженерів, три вояки, два університетські професори та два економісти.

Роман Рахманний

ПОДВІЙНИЙ ПОДВИГ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

І. ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАТРІОТІВ

Читачам попередніх статтей поточної серії міркувань доводиться нагадати (а новим читачам з'ясувати) основну тезу системи критеріїв сучасного українського патріотизму. Як віра без практичних діл мертва, так і український патріотизм буде мертвою теорією, якщо українець не посміє діяти згідно зі своїми особистими й національними принципами. Хто не викреше зі себе іскри відваги обороняти основні права української людини та української національности за будь-яких умов чужоземної окупації, той не заслуговує на звання патріота. Жадні слова про свою відданість „своєму народові", його „справі" та його „страві" не замінять конкретних вчинків, потрібних у т.зв. „щоденному плебісциті нації".

Левко Лук'яненко своїм подвійним подвигом може сьогодні служити для мільйонів людей українського роду як зразок дієвого патріотизму і як мірило щирости патріотичних почуттів, що виявилися конкретними вчинками.

Перший крок

Протягом перших семи років після смерти Сталіна багато людей в Україні обмірковували у своїх думках становище українців у червоній російській імперії, що зветься Совєтський Союз. Не бракувало таких, що посміли обмінятися своїми думками з найближчими приятелями. Відгуки цих дискусій зокрема серед літературної молоді знаходимо у віршах В. Симоненка та інших поетів шістдесятих років. Це були молоді люди, які виростали без зв'язку з українським національним рухом і може навіть мали викривлений погляд на характер і ролю ОУН та УПА. У московському царстві червоної брехні, піднесеної до рівня науки, це не дивниця. Все ж таки вони помалу віднаходили шлях до самостійної України: спершу в межах „законної структури" і на офіційних засновках марксо-ленінської ідеології, а згодом — усвідомивши фальш і безвихідь тієї теорії — на ґрунті українського традиційного патріотизму.

Але тільки Левко Лук'яненко спромігся вийти поза межі тієї культурницької дискусії та ініціювати „політичний клюб" патріотів України самостійницького напрямку. Врахувавши нищівну політику російської компартії та уряду СССР щодо України (голод 1932-33, масові репресії супроти української інтелігенції, позбавлення України суверенности у її внутрішніх та міжнародних справах, русифікування та економічну експлуатацію її населення), юрист, Левко Лук'яненко зробив висновок: „...для нормального розвитку української нації і її державности, Україна повинна вийти... із складу Союзу РСР та стати абсолютно ні від кого незалежною, самостійною державою..."

„Для здійснення такого акту необхідно створити організацію з умовною назвою Українська Робітничо-Селянська Спілка..."

Згідно з актом обвинувачення та окремим вияснення-листом співучасника цих політичних дебатів Івана О. Кандиби, 6-го листопада 1960 року десять осіб уже на ділі обмірковували можливості створення такої політичної організації. Вона, принаймні т.зв. законними методами, висовувала б перед громадськість України найпекучішу проблему її народу: стати господарем на своїй землі шляхом усамостійнення своєї політичної думки і свого державницького діяння.

Того не здійснено, бо один з учасників того „дискусійного клюбу" — студент вищої партійної школи Микола Ващук — зробив донос до КҐБ на Л. Лук'яненка та інших і вони опинилися в тюрмі, а опісля і перед судом. Лук'яненка, як автора „Проєкту програми Української Робітничо-Селянської Спілки", засудили на розстріл. Згодом цей присуд замінено покаранням на 15 років концтабору. Співучасників творення „Спілки" засуджено на таке саме ув'язнення від 10 до 15 років.

Відгук минулого

Характер і доля групи Лук'яненка нагадують характер і долю двох інших політично-важливих дискусійних „клюбів" з історії України. Кирило-Методіївське Братство з участю М. Костомарова, Т. Шевченка і П. Куліша було таким же дискусійним клюбом, що своєю ініціятивою виріс понад рівень приголомшеного російською неволею українського суспільства. І внаслідок зради й доносу той клюб не міг перетворитися в організацію.

Подібний дискусійний клюб з метою вивести українську політичну думку із чагарників офіційної московської ідеології наприкінці 1920-их років утворив С. Єфремов. Літературознавець з покликання, він мусів проявити таку ініціятиву, бо професійні політики були закордоном, інші загинули, а місцеві політикани українського роду вірно служили Москві в компартії та адміністрації колонії, що звалася Українська РСР. Тому гурток С. Єфремова під назвою „Союз Визволення України" складався переважно з людей науки й літератури.

(Продовження на стор. 3-ій)

І. Вовчук

У ВЕЛИКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ТРИКУТНИКУ: КНР—ЗСА—СССР

[3]

Після посилення тиску СССР проти КНР в Південно-Східній Азії цей район став особливо важливим в сучасній напрузі. Вже в 1960 році дійшло до розриву між СССР і КНР і від того часу в Пекіні вважають Москву головним ворогом Китаю. Керівництво КНР занепокоєне тим, що на всьому 8000-кілометровому кордоні з СССР розміщено біля 2-ох мільйонів війська вивінуваного наймодернішою сучасною зброєю. Обороняючи національні інтереси країни, керівництво КНР почало оглядатися за союзниками. Японсько-китайське зближення і розмови про підписання договору про мир і дружбу почалися десь з 1972 року. Зараз після встановлення дипломатичних відносин. Японія не поспішала, тим більше, що як передумову в підписаному договорі китайці домагалися включення в нього точки про спільну боротьбу проти гегемонізму чужої сили, під якою розуміли СССР. Ця вимога насторожувала уряд Японії, що не хотів загострювати відносин з сусідом на Сході — СССР. А після того, як японський міністер зовнішніх справ, побувавши в Москві, переконався в категоричній відмові СССР повернути загарбані в час війни японські Курільські острови, ставлення японців змінилося. І після майже трьохрічної перерви, після особистої поради президента Картера японському прем'єрові прискорити укладання договору, в липні відновлено переговори, що закінчились підписанням договору про мир і дружбу між Японією і КНР. В текст договору включено статтю про виступ проти „гегемонізму", яку пославлено додатком, що спільний виступ „не послабить незалежних позицій сторін, що підписали договір, в їхніх відносинах з іншими країнами".

Японсько-китайський договір не абияка подія в сучасних напружених відносинах у світі. Цілком слушно представник Державного департаменту висловив вдоволення з підписання договору, вказуючи, що він стане стабілізуючим чинником у Південно-Східній Азії, де відносини між КНР і В'єтнамом, що став заокеанським сателітом СССР, досягли межової ситуації: між миром і війною На урочистостях підписання договору присутнім був голова китайської Компартії Ден-Сяопін, найхенник і архітект нового політичного курсу китайського керівництва в його політиці зближення з Европою і ЗСА. Японський прем'єр Такео Фукуда спостерігав за церемонією підписання договору на телебаченні.

Яких тільки заходів не вживала кремлівська дипломатія під час переговорів про договір, щоб не допустити до підписання: лякали, погрожували, переконували, радили й остерігали і то, посилаючись на суспільну думку, уморену в московському царстві. Кілька разів в урядово партійних офіціозах погрожувалось, що, як дійде до підписання договору з статтею в ньому про спільне поборювання „гегемонізму", скерованою проти СССР, тоді уряд СССР змушений буде перевірити свою політику до Японії і внести відповідні корективи. Японці не побоялися погроз і пішли на зближення з Китаєм, яке закладає фундамент економічної співпраці. Зближення двох країн, що довгий час перебували в стані недружби, а то й війни, відкриває великі можливості промислового розвитку. Японська промисловість матиме великий ринок збуту, це в якійсь мірі послабить наплив до ЗСА японських технічних виробів. КНР, використовуючи високу технологію японської промисловости, зможе здійснити затверджену II з'їздом КПК програму „чотирьох модернізацій": армії, промисловости, сільського господарства, науки і техніки. Японські промислово-торговельні ділові кола з великим задоволенням прийняли підписання японсько-китайського договору. Підписана в лютому ц. р. восьмирічна торговельна угода дала добрі наслідки: за шість місяців після підписання її японсько-китайський товарообіг збільшився майже на 50 відсотків в порівнянні з минулим роком.

Під час переговорів про договір китайське керівництво надіслало запрошення до чотирьох найбільших компаній в ЗСА („Пеннз ойл", „Ексcон", „Юніон Ойл" і „Філіпс Петролеум"), що розшукують і видобувають нафту, разом з Китаєм почати видобувати нафту з берегів Південно-китайського і Східно-китайського морів. Фахівці вважають, що в тих місцевостях є величезні поклади рідинного палива. Йдеться про створення китайсько-американських підприємств за участю японських і західньоевропейських фірм. Вважають, що заяву про спільне видобуття нафти схвалено найвищим керівництвом КНР, а це означає та кого, що Пекін рішуче повертається до Західньої Европи і ЗСА.

[Закінчення буде]

Атанас Фіголь

ЧЕТВЕРТА СТІНА ХАТИ

Будувати нашу спільну хату, державу, тільки з трьома стінами: історія, література, мова — не доцільно; четвертою стіною мусить бути економіка. Цю думку зформулював Юрій Шевельов у своєму есеї про „Три пороги української еміграції": „...Будувати визвольну концепцію України на тріяді — історія — мова — література — означає будувати хату з трьома стінами. Така хата відкрита вітрам і морозам, і дуже легко її зруйнувати. Четвертою стіною повинна бути економіка." („Сучасність", вересень 1977).

Короткий погляд на нашу історію останніх десятиріч показує, як важила нам відсутність четвертої стіни. Очевидно, на наших землях будували її для себе наші окупанти. Ми ж самі не виявляємо і не плекаємо заікавлення цією виршально-важливою ділянкою суспільного життя, навіть у площині теоретичних дослідів. Ми творимо катедри історії, мови, літератури, але по мачушиному трактуємо економіку України.

„Господарську стіну" може збудувати для України тільки власна держава. Але в західньому світі існують великі можливості для вияву господарської активности поодиноких осіб, або згуртувань. Такі можливості, зокрема після Першої світової війни, ми старалися використати в Західній Україні, організуючи кооперативну й приватну торгівлю та промисл. На які великі труднощі, зокрема через відсутність зрозуміння і браку традиції, натрапляло це економічне відродження наших Західніх земель, ілюструють найкраще дві книжки, що появилися вже тут, на чужині: Іллі Витановича „Історія українського кооперативного руху" (Ню Йорк 1964) і Володимира Несторовича „Українські купці і промисловці в Західній Україні 1920-1945" (Торонто — Чікаго 1977).

Четвертої стіни, тобто матеріяльної бази потребує теж і наша спільна хата на чужині. Підвалини під неї поклали давні кооперативні діячі у формі розбудови мережі кредитових кооператив і приватні купці-промисловці у формі клюбів українських професіоналістів і бізнесменів. Будова фундаментів — початок. Дальше виведення мурів вимагає плянової і координованої акції.

Багато міркувань-рефлексій на ці теми родилося під час нарад з'їзду Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА) в Ню Йорку 24/25 червня ц.р. На з'їзді були заступлені делегатами 22 кредитівки, на всіх 35 у ЗСА, в яких змобілізовано понад стодесять мільйонів долярів грошей українських поселенців. Із звітів екзекутиви ЦУКА і делегатів можна було дістати детальний образ росту, але й усіх слабостей та небезпек, перед якими стоїть українська кредитова кооперація в ЗСА.

З цілого ряду тем і проблем, порушених під час нарад, треба підкреслити дві: 1. пристосування до технічно-організаційного розвитку в сучасному банківництві та до модерних метод обслуговування клієнта; 2. справа передачі керівництва нашими кредитівками представникам молодшої, вже у ЗСА вихованої генерації фахівців у всіх ділянках економічного життя.

Переконливим, змістом і аргументацією був виступ д-р Роксоляни Гарасимів, молодої професіоналістки, яка перебрала керівництво „Самопомочі" в Чікаго, найбільшої нашої кредитівки в ЗСА. Крім неї, залучено до співкерівництва й обслуги цілий ряд співробітників молодшої генерації. Це добрий приклад для наслідування.

Очевидно, у веденні та розбудові фінансових установ криються всілякі небезпеки. Розсудливість, солідність, обережність, посвята для інституції, добрий приклад для співробітників, поруч фахового вишколу, є конечними прикметами керівництва. Тому треба пильно дбати, щоби професійну фаховість молодих доповняв життьовий досвід старших. Бо — як завжди — успіх інституцій є висновом гармонійної співпраці всього „тіму" працівників протягом десятиріч.

З'їзд був добрим форумом для виміни поглядів, досвіду й взаємної інформації, що вже саме (хоча не тільки те!) виправдувало дотеперішній труд і наполегливість у розбудові централі. Дотепер майже весь тягар ведення ЦУКА несуть співробітники „Самопомочі" в Чікаго. Не лише користь, а просто конечність існування централі виявилася евідентно на З'їзді. Щойно ЦУКА робить з ряду льокальних, більших і менших кредитівок чинник, який може (і повинен!) відогравати позитивну ролю в розбудові нашого громадського — життя на поселеннях. Можна тільки дивуватися, що все ще знаходяться голоси, які ставлять під сумнів потребу творення й розбудови ЦУКА.

Яка основна ціль ЦУКА? Зміцнити організаційно й фінансово мережу наших кредитівок шляхом акумуляції капіталу? Очевидно: так! Але з погляду інтересів всієї спільноти ця акумуляція не може обмежитися до звичайної „грошоробки". Вона має значення тільки тоді, коли нагромаджені матеріяльні засоби можна буде в доцільний спосіб зужити і для загальних громадських цілей. Багато національно-визвольних рухів наполегливо, протягом десятиріч, а то й сторіч, розвивали свою економічну базу, з допомогою якої фінансували свої загальнополітичні, а передусім культурні почини.

[Закінчення на стор. 3-ій]

Володимир Барагура

РУМ'ЯНІ ЯБЛУКА

(Зі збірки „Калиновий Міст")

Чи може бути для учня нижчої гімназії щось більш принадливе і спокусливе, як кругленькі, запашні, хрупкі, соковиті, рум'яні яблука, що примanливо усміхаються до нього чи то з-поміж зелених гілок рясної яблуні, чи з полиць у коморі або в погребі, чи з полукішка селянського воза, чи з бочки-„плетені", де вони переховуються в полові, щоб зберегти через зиму свіжість, крихкість, кольор і пах, чи врешті з кошів на прилавку перекупки, що розсілася на дзиглику серед яворівського ринку.

Тому й ми, учні, зовсім не дивувалися, що Адам дав себе Єві так легко спокусити яблуком у раю. Ми були б зробили те саме. Дивувало нас тільки, що Адам задовольнився одним яблуком. Що б отець-катехит не говорив на тему цієї яблучної райської пригоди, яка дала притоку до первородного гріха наших прабатьків, ми мали свій погляд на цю релігійно-теологічну і філософську проблему...

Були різні способи запастися яблуками. Найлегший — мати власний сад, але це в місті було рідкістю. Варто було дружити з товаришами, батьки яких плекали сад на передмісті. Тоді можна було без труду поласувати не тільки яблуками, але й грушами, сливами й іншими овочевими чи ягідними плодами. На початку шкільного року учні-міщухи юрмилися на гімназійному подвір'ї, коли батьки-селяни привозили своїх дітей, а наших товаришів до школи й до бурси. Тоді обов'язково на кожному возі лежав між іншими сільсько-господарськими продуктами, якими селяни платили „в натурі" належність за навчання в гімназії, чи за приміщення в бурсі.

Були й усякі труднощі й небезпечніші, а то й незаконні способи поласувати яблуками — залізти в чужий сад. Така виправа вимагала збірної акції й дбайливої підготови та плянування. Треба було прослідити, чи поблизу немає собаки і чи господар не „засівся" десь у кущах, чи під тином або в садівничій будці. Треба було вивідати, чи огорожа не зависока, чи на верху не прихований колючий дріт і чи є в ній пролазка, щоб на випадок погоні можна було протиснутися і втекти. Під час акції одна група чатувала проти небезпеки й давала знак сполоху, друга заготовляла яблука. Потім добичу паювали.

Різні були можливості заготовити яблука в чужому саду. Можна було задовольнитися найгіршим сортом яблук — „падалками", тобто яблуками, які стряс вітер з гілок. Такі яблука були переспілі, несоковиті й обов'язково мали дірку, проверчену учнівським суперником у садівництві — черв'ячком. Кращий сорт яблук попадався, коли потрясти стовбуром яблуні. Можна було також „шибати" яблука, тобто збивати їх, кидаючи поміж гілля якийсь летючий предмет — дрючок, планку, цеглину, каменюку. Можна було теж крючком притягти рясну, обвислу під тягарем овочів гілку й оголотити її з яблук. Найкращий сорт яблук попадався, коли вилізти на деревину й самому вибирати найдібніші з-поміж них та напихати ними кишені, пазуху, цератовий капелюшок, чи полотняну торбинку.

Найбезпечніший час залізти в чужий сад було раннє літо, бо тоді садівники ще не дуже берегли овочів. Але ранні яблука були або дуже солодкі на смак, т. зв. „вербівки", або недоспілі „зелепуги" й від них болів живіт. Коли яблука достигали, небезпека зростала — господарі стерегли сади і можна було обірвати буком, батожником або ременем. Бувало, що й собаки порвали штани, поли піджака, а то й укусили в литку або в п'яту.

Були всякі нелегальні способи придбати яблука поза чужим садом, на „вільному ринку". Тут головну ролю відігравали вигадки, хитрощі й трюки. Експертом в цьому ділі був наш клясний провідник витівкар Зердик, а найкращим полем його попису був ринок. Жертвами були дядьки й перекупки, або жидки-„страганярі". Зердик підшукував віз із найкращими яблуками, підважував полудранок і через відтулину яблука висипалися на землю. Ми громадкою кидалися ніби помагати дядькові збирати овочі, при чому частина їх попадалася нам. Деякі дядьки дякували за поміч, ще й обдаровували нас яблуками. Це вже був „причинок" до того, що ми самі призбирали. Досвідчені дядьки заздалегідь відганяли небажаних помічників.

Найтяжче було з перекупками й жидівками, які знали хитрощі учнів. Але інколи не було іншого вигляду й треба було задовольнитися скромнішою добичею. Зердиків трюк полягав у тому, що „торгував" яблука, але заки купити, коштував одне, чи добре. Схрумавши половину, він кривився, що кисле, аж „око білє", або тверде, що можна „поламати зуби" або, що „набиває оскому". Тоді йшов до іншого прилавка і повторював цю саму процедуру. Але яблука треба було з'їдати на місці. І в цьому була слаба сторінка трюку, бо скільки яблук нараз прийме учнівський шлунок і скільки оскоми перенесуть його зуби? Шлункові болі й оскомина були карою за жадливість і прожорство.

Інколи Зердик заговорював перекупок, оповідав їм всякі теревені, небилиці й вигадки, відвертаючи їхню увагу, а ми вкидали кілька яблук у капелюшки й давали ногам знати... Перекупки нас не здоганяли, але гналися за нами їхня лайка, рясно пересипана соковитими, наче кислиці, словами.

• •
•

Читачі бачать, що треба було затриматися й зосередити увагу на яблучній проблематиці, щоб показати, яка вона широка, складна й багатобічна, яку важливу ролю вона грала в житті гімназистів і скільки труднощів вони мали, щоб із нею впоратися. Інколи з „піднесення до квадрату", з „витяганням другого кореня", з логаритмами, чи з різницевим рахунком не було стільки мороки...

• •
•

Раз спробували ми ще досі невживаної методи придбати чужі яблука.

Був гарний осінній день пізнього вересня. Навчання тільки почалося й було доволі вільного часу. Ми грали в „палянта" (упрощена форма „бейзболу") на гімназійному майдані, а Зердик вправляв біг на далеку відстань. Облітав навколо гімназійного будинку. Я зауважив, що за кожним поворотом він у певному місці затримується і припадає до віконечка погребу під директорським помешканням. Врешті Зердик не витримав.

— Слухай, Чіпко! Ходи, щось побачиш.

І потяг мене зі собою до підвального віконечка. Воно не мало шиби, але було загратоване. Я побачив вид незвичайної краси й принади. Сонце якраз хилилося до заходу. Його лагідні промені падали крізь віконечко й освітлювали нутро льоху, плигаючи „зайчиками" по полицях. На них красувалися дбайливо поскладані рівненькими рядами яблука. Рум'яні, кругленькі, мов гочені, деякі з брунатно-зеленими хвостиками й двома соковито-зеленими листками, а такі запашні, що їх дух крізь віконечко лоскотав наші ніздрі.

Зердик знав уже історію цих яблук і придумав плян, як ними поласувати.

— Я бачив, як ці яблука отримав пан директор Ліськевич і як він та пані директорова укладали їх на полицях. В неділю після обіду я, ти, Северко й Піщега зберемося тут. Директор ходить тоді з родиною на прогулянку, бурсаки мають „вихідне", терціян „Гуляш" піде на пиво. Знаю спосіб, як дістати бодай одно яблучко, щоб покуштувати.

В неділю коло четвертої по полудні наша довірена чвірка зібралася коло віконечка. Зердик приніс довгий ліщиновий прут, якого ми вживали на вудилище до вудок ловити рибу. На тоншому кінці був прикріплений великий гострий цвях.

Ми попрісідали, а Зердик проспхав жердину крізь грати віконечка й встромив цвях у яблуко. Витягнув його, вкусив і дав кожному з нас покуштувати. Знаменито! Хрупке, соковите, запашне, кисло-солодке, якраз на учнівський смак! І рум'яне, мов личко Фуньки „Малинки", що сидить в першій лавці під середини.

Всі ми вліпили очі, як Зердик бистрим рухом, що нагадував клювання бузька, коли впіймає жабу, жердкою проколював яблука й витягав їх назовні. Робив це методично з прецизією. Для непознаки не шпигав їх за порядком, а щодруге-третє. Коли розхитав рівненький рядок, вирівнював його дбайливо.

[Закінчення на стор. 3-ій]

РУМ'ЯНІ ЯБЛУКА

(Продовження зі стор. 2-ої

Ми так захопилися видом безлічі акуратно поскладаних яблук, їх принадним виглядом, формою, кольором, запашністю, що забули про весь світ. Навіть не виставили чат проти небезпеки. Це був наш промах.

Людина посідає таємний змисл, яким відчуває присутність чужої істоти, хоч не має очей на потилиці й її не бачить. Так і ми, мов на команду, обернули голови й... жах! — над нами стояв директор Ліськевич. Він, мабуть, спостерігав якийсь час нашу яблукову діяльність, але мовчав і щойно тепер промовив:

— Ага, голубчики! То замість побавитися, погуляти, повудити рибку, ви висмикуєте яблука з чужого погребу?! А для кого вони — думаєте? Та ж для бурсаків і для вас „доходячих" на другий сніданок під час великої перерви між лекціями. Геть мені звідсіля, а завтра, щоб ваші батьки зголосилися до моєї канцелярії!

Ми поклали дорогоцінну здобич на травник і пурхнули на всі боки.

• •
•

На другий день я ні в сих, ні в тих вернувся зі школи додому, бо під час великої перерви бачив, що моя мама ввійшла до канцелярії директора. Вдома я вислухав від мами довгого й досадного „отченашу" і, хоч як не любив цього картання, цим разом був би слухав цілу літанію, якби не мамина погроза, що „батько поговорить зі мною", коли під кінець тижня приїде зі Львова, де працював на такого шибеника-урвителя, як я.

Не буду переказувати цієї „розмови" з батьком. Батько „розмовляв" мовчки, жестикулюючи рукою, озброєною ремінцем, а я верещав під небо. Після цієї „розмови" я зарікся посягати не тільки по чужі яблука, які рум'яні, запашні й соковиті вони не були б, але й узагалі постановив не „пожадати нічого, що є ближнього мого".

Що ж, людина вчиться на помилках і удосконалюється каяттям і покутою за прогріхи. Шкода тільки, що Адам не був сином мого батька — може не було б первородного гріха...

ПОДВІЙНИЙ ПОДВИГ...

[Продовження зі стор. 2-ої]

Це ще одне визначення патріотизму: коли нація потребує рятівників, тоді не відмовляйся своєю професією чи браком підготовки. Бо, як писав І. Котляревський, коли спільне національне добро „в упадку, забудь отця і матку, лети повинность ісправлять". Сергій Єфремов і його друзі те й робили: формували українську думку спершу у вузькому колі, щоб згодом поширити її на всю громадськість, а зокрема на молодь, виставлену на русифікацію в марксо-ленінській школі та Комсомолі. Ось чому виникла й потреба на окрему самостійницьку організацію молоді—СУМ.

Доля усіх трьох (а зі Спілкою Української Молоді — чотирьох) дискусійно-виховних політичних клюбів така ж однакова, як однакова є Росія, незалежно від змінливости її режимів. У кожному випадку російські правлячі кола, через свою поліцію та свої „суди", намагалися викривити характер цих патріотичних відрухів на території України. Вони додавали до змісту і намірів цих груп вигадані обвинувачення, щоб збільшити розміри кари: для залякання майбутніх патріотів. Вигадавши неймовірні „пляни" і „зв'язки" із закордонними колами, Кремль пробував діялектично підкопати вірогідність існування цих груп. Мовляв, розсудлива людина скаже: — Такої організації ніколи не було, це поліційна вигадка... а це значить (словами Т. Шевченка), що суспільство під російською владою „на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує..."

А якщо благоденствує, то воно не хоче ніяких змін, а зокрема змін у політичній структурі... Ось таким чином Москва силкується викоренити в нутрі українського суспільства і назовні, перед чужими націями, навіть натяк на політичні прагнення українців. Як у Шевченкові часи, як під час суду проти членів СВУ і СУМ, так і під час поліційно-судових доходжень проти Л. Лук'яненка і його товаришів окупаційні чинники силкувалися представити їхню справу такою злочинно-недоречною, що навіть українські щирі патріоти повинні б засумніватися в її існування.

Перший подвиг

Тому перший подвиг Левка Лук'яненка є в тому, що він ініціював політичну групу для вивчення і здійснення проєкту політичного усамостійнення України в обстановці світу 1960 року. Від того наміру й завдання він не відмовився ні на слідстві, ні на суді, ні в концтаборі, де йому загрожувала фізична смерть.

Він зазнав переслідування від росіян і коляборантів українського роду. Він зазнав глузувань з боку рідних маловірів і навіть сектантів. Наша молодь у Канаді, Америці, Англії чи Австралії з гордістю цитує слова Л. Лук'яненка, який прискіпливому малоросовісуботникові відповів: „Коли б я був єдиним українцем на світі, то я й тоді боровся б за Україну".

Повних 15 років страждав Л. Лук'яненко у російському концтаборі і від своїх поглядів він не відрікся, а навпаки — своїх друзів, що вгиналися під тягарем тюремного і таборного режиму, він підбадьорював. Він нагадував їм нові можливості для ідеї самостійної України. Адже частина людства сьогодні знає про Україну та про політичні прагнення її народу, чого не було такою мірою ні у Шевченкові часи, ні в роки С. Єфремова і його Спілки Визволення України та СУМУ.

Саме своєю ініціятивністю і своєю витримкою Л. Лук'яненко основно причинився до того, що боротьба сучасної нам України не обмежилася до літератури й культури, але знайшла своє політичне завершення.

ЧЕТВЕРТА СТІНА ХАТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Тому під час нарад посторонній спостерігач мусів звертати особливу увагу на обговорення пляну, що його прийняла українська кредитова кооперація для забезпечення 50 тисяч-річного бюджету на закінчення видання україномовної Енциклопедії Українознавства (ЕУ) протягом найближчих п'яти років. З'їзд одноголосно повторив резолюцію про моральний обов'язок усіх кредитівок забезпечити цей бюджет, — правильно оцінюючи, що тільки реалізація починів на високому рівні культури, науки, політики, дає доказ живучости спільноти і її легітимности до повної державної емансипації.

П'ять років праці ансамблю „Воля" в Обурні

До успіхів нашої молоді належить курс українських народних танків, в Обурні, Н.Й., який почав свою працю ще в 1973 році. Його інструктори — це в першу чергу молоді студенти, а відтак випускники різних вузів. Їм і треба дати належне признання за витривалість, посвяту та ентузіязм з яким навчали своїх маленьких, та й не тільки, любителів українського танку.

Українська громада міста Обурну не надто багата в громадську активність. Вона дуже засиміьована та перемішана. Немає тут і досі Школи Українознавства. Такі обставини не могли сприяти розвиткові танцювального ансамблю.

Сталося, однак, інакше. Всупереч усьому, зацікавлення українським танком було надзвичайне. Сприяла тому напевно і позитивна українська атмосфера в місцевій парафіяльній школі, що у нас є рідкістю, і значна активність громади у зв'язку з 200-літтям незалежности ЗСА і 100-літтям поселення українців в Америці.

Умовини, в яких приходиться працювати на громадському полі не легкі. Слід згадати, що інструкторам щотижня треба було їхати 70-80 миль на проби до Обурну. Коли ж взяти до уваги погану зиму в цих околицях, то заслуги молодих інструкторів ще більші.

Першим інструктором — хореографом курсу в 1973-74 р. був студент Мирон Благий. Початки не були легкі, але зчасом кількість учнів в тих роках і під таким керівництвом була: в 1974 р., коли головним інструктором був Мирон Коваль, було 12 танцюристів; у 1975 році був також Мирон Коваль, танцюристів — 41; у 1976 році інструктором був Андрій Цегельський, танцюристів — 82; у 1977 р. інструктором був Ярослав Петрик, танцюристів — 81, а в 1978 р., коли провадив танці знову Ярослав Петрик — було 72 танцюристи.

Проби танків відбувалися систематично в приміщенні Українського Народного Клюбу кожного тижня. Танцюристів поділено на групи в залежності від знання і віку.

Останній навчальний рік закінчився 23-го квітня, 1978 року великим концертом ансамблю „Воля", бо так називають оцю танцювальну групу. Концерт відбувся уже вдруге в авдиторії найкращої середньої школи міста. Він мав добру рекляму і чарував понад 600 глядачів різноманітною і цікавою програмою.

До успіху концерту причинився й гостинний виступ танцювального ансамблю „Черемош" з Рочестеру, бо й інструктаж „Волі" сьогодні рекрутується з „Черемошу". На концерті не обійшлося й без українських пісень. Співало їх молоде тріо „Чайки" при акомпаньяменті гармоніста Є. Гринчишина, який окремо виконав в'язанку українських народних мелодій.

Після концерту відбулося прийняття в Українському Народному Клюбі для юних танцюристів і їхніх батьків, для інструкторів і талановитої та відповідальної молоді з Рочестеру.

Під час прийняття скромні нагороди вручено керівникові „Волі" як признання за його віддану працю та за працю його співінструкторів танку. Нагороди отримали також п-во Джоен і Роберт Регец за їхню цілорічну безкорисну опіку над молоддю та працю для неї. Вони ж є душею курсу. Дбають про адміністрацію, порядок і координацію програми. Без їхнього вкладу праці для „Волі" ледве чи можна б сподіватися успіху.

А тим часом ансамблеві „Воля" та його інструкторам і опікунам належиться знання за добру працю на полі ширення українського танкового мистецтва.

Треба сподіватися, що п'ятирічна праця ансамблю „Воля" на тому не закінчилася, продовжуватиметься далі і здобуватиме нові успіхи.

мґр Микола Дупляк

СОЮЗІВКА ПРИГОТОВАНА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

запланований на чотири дні, залежно від числа зголошень. Елімінаційні гри в групі чоловіків можуть розпочатись вже в п'ятницю, якщо число зголошень перевищає 32 змагуни. Перша рунда змагань в цій групі відбудеться в суботу вранці на кортах стейтового університету в Ню Полц, Н. Й. Там же розпічнуться розгривки групи переможених, тобто змагунів з одною програмою. Опісля змагання в 10-ох вікових групах проходитимуть на сімох твердих кортах Союзівки до фіналів в понеділок, 4-го вересня. Офіційне відкриття змагань відбудеться в суботу в пополудневих годинах, а закриття в понеділок після фінальних гор і роздачі нагород.

До тенісового турніру змагуни мали нагоду зголоситись до середи 23-го серпня. Спізнені зголошення комісія приниме тільки у виімкових випадках. Як і в минулих роках, слід сподіватися біля 200 учасників в цих крайових першенствах.

Крім спортових змагань, Союзівка гоститиме відвідувачів мистецькими програмами і забавами. Вже в п'ятницю увечері, 1-го вересня, відбудеться перша із трьох забав під звуки оркестри Союзівки з вокалісткою Оксаною Кордубою. В суботу і неділю увечері до танців приграватимуть оркестри „Темпо" і „Веселі Часи".

В суботу увечері в мистецькій програмі виступить меццо-сопрано Ірена Вельгаш з Вінніпегу при фортепіяновому акомпаньяменті проф. Ігора Соневицького. З сатиричними монологами виступить Володимир Гентіш, який рівнож вестиме конферансьє з уваги на від'їзд Ані Дидик, постійного майстра церемоній Союзівки. В неділю увечері мистецьку програму заповнить духова оркестра СУМ-у з Монтреалю.

НА КРИЛАХ КОЛІБРІВ

...Бо й ті там, у гори Гантеру, залітають і з цвітів нектари спивають, ремтючи крильцями в леготі синяви неба. Такий т колібровий настрій викликає у душі побут у нашому мистецькому Гантері. Уже увійшло в традицію, що її з легкої руки почав наш Еко — Едвард Козак, улаштовуючи щолітньо виставу своїх мистецьких творів на Кобзярівці. Нині вже можете тут ходити від вистави до вистави й при вакаційнім настрої, на дозвіллі, у здоровім сонці літа втішатися здобутками й мистецькими дорібками наших мистців, хвалячи чи й гудячи їх.

Ось, на Кобзярівці виставили свої мистецькі праці усі три Козаки, як то вони, батько з синами, назвали себе: Ек, Юк, Як. Кожен із них виявляється самостійно, кожен має свій світ, свою форму, стиль, хоч тоном майже співзгучні. А це „майже" тому, бо Юк схиляється до сильнішого, глибшого кольориту у своїх змодернізовано поданих іконах. Ек далі незрівняний у творах із нашого побуту. Ту і там, вельми обережно промовить кубізмом, конструктивізмом, а все композиційно в тендітних лініях. У карикатурі ж Еко постійно свіжий, глибокий у своїм психологічнім підході до наших типів. — Як висловляється естетично у своїх мірно вичутих семіабстрактах і абстрактах. А в деяких своїх працях тримається батька. —

Мистецька вистава в Гражді цим разом суцільно дібрана й вибрана своїми мистецькими вартостями, й осягами мистців-учасників цієї вистави. На нашу думку, володіє на цій виставі Михайло Мороз. Сполучення реалізму з експресіонізмом виявляється у його творах у кольорі: поліхромія у М. Мороза торжествує. Та й Микола Неділко вносить своїм кольоритом свіжий гомін української школи імпресіонізму. П'ять творів Миколи Бутовича, мов п'ять перлин, викликають у нашій пам'яті цього великого мистця минулої України. Є тут і вже вище згадані Ек, Юк, Як. Петро Холодний блиснув однією іконою, щоб його ще уважливіше оцінити. Виставила тут свої твори і Людмила Морозова, що не перестає примовляти до нас своїм проникливо-ніжним тоном. Любомир Кузьма йде своїм раз обраним шляхом, постійно розвиваючися: реалізм. Цим же шляхом мистецтва здорової душі, думки йдуть нині в Европі, між іншими, П. Кеніг, Ґреґоріо Шільтіян, Кончетто Поццарі, а в ЗСА Ендрю Ваєт.

Сильний, сказати б драматичний своїм кольоритом є тут Ярослав Вижницький. Ірина Зєлик осягає усе більше мистецьких успіхів у зглиблюванні кольориту. Знана нам із мистецьких вистав Євгенія Чапельська вміло милується цвітами. Рома Бабюк, як бачимо, набирає сміливости у заложенні кольорів і у формі. Далі йдуть Софія Лада, Тарас Шумилович — із своїми документарної вартости працями, — Володимир Фіцалович — ікони й культурно виконані гравюри. Високомистецку графіку заступають на цій виставі Володимир Баляс і Яків Гніздовський.

Загляньмо, хоч на мить, до храмини Людмили Морозової, де всі кімнати щільно заложені розвішеними творами ще від її київських часів аж по її останній цього року побут у Греції. Та цикл творів Київських часів, оглянувши їх, своїм змістом, своєю формою, своєю поезією кольориту, навівають тугою. — Друга самотниця, що у своїх скромних кімнатах розвісила свої праці, переважно чутливого, символічного змісту, доброї фактури, в культурній формі, це Софія Лада.

Особисту мистецьку виставу влаштував у своїй господі Ярослав Вижницький. Виставив 45 праць, олія. Має він праці сильної експресії. До них треба зарахувати портрет Івана Кобзяра — втриманий у характері. Незвичайно вдалий також портрет кота. Тут же до Я. Вижницького притулився і Богдан Доманик; це переважно краєвиди, змістом і формою незвичайно чуттєві вони.

Як ми при мистецтві, то не можемо поминути Олі Соневицької з її багато дібраною ґалерією образів наших мистців, м. ін., О. Грищенка, Галини Мазепи, Кричевських. Є тут і мистець Богдан Титла з дружиною Галиною, він краєвидописець, вона ж іконописець. А від 7 серпня на оселі КАРПАТІЯ відбувається семінар, що його зорганізував д-р Євген Лащик.

Очевидно, не вдаючися в кадилоприношення, цей наш культурний осередок зріс і далі зростає, бо є тут церква, є Кобзярівка, є Гражда.

Михайло Островерха

Отаман Президент В. Г. Глазков,
Верховне Козаче Представництво
1095 PO Box Grand Central, New York, N.Y. 10017

у глибокому смутку повідомляє,
що після довгої і тяжкої недуги,
22-го серпня 1978 р., о год. 7:15 ранку, упокоїлась
дружина Покійного Верховного Отамана Козачого
Національного Визвольного Руху — КНОД ІА БІЛОГО

бл. п.

ТАТЯНА ЮРІЇВНА

БІЛА

В Еспанії терористи вбили чотирьох поліціянтів

Мадрид, Еспанія. — Пресові агенства інформують, що минулого понеділка терористи, повівши одночасну атаку в Баскійській, Ґаліційській та Катальонській провінціях, вбили чотирьох поліціянтів. Анонімний осібняк, який телефонував з Ґаліційської радіонадавчої станції, представивши себе за співучасника цього вбивства, сказав, що цей останній вчинок є вчинком нового об'єднання екстремістичних груп в Еспанії. Відтак цей же самий член терористичної групи заповів: „Я говорю в імені Збройної Ґаліційської Групи. Я є членом національного об'єднання, яке старається провести дестабілізаційну акцію у всій країні з метою звільнення населення з-під колоніяльного ярма".

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 22-го серпня 1978 р.,
по дуже довгій та тяжкій недузі, спочив Вічним Сном
у Провіденс, Р. Айленд
наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ДЕЦИК

народжений 5-го червня 1910 р. у Самборі, Галичина,
і похований 24-го серпня 1978 р. на парафіяльному
цвинтарі у Блекстон, Масс.

Цією дорогою складаю щиру подяку Родині, Приятелям, Знайомим і Усім, що поспішили з моральною піддержкою і взяли участь у похоронах.

Нашому новому парохові о. Юрієві Сполітакевичу, Парафіянам і Хорові української католицької церкви св. Михаїла у Вунсакеті. Р. Айленд.

25-му Відділові СУА за улаштування тризни, а спеціяльно п. Стацишинам і довголітньому приятелеві Покійного Богданові Козакові з Гартфорду, який так гарно і зворушливо прощав Покійного.

Дружина — ТАЇСА з ОСІНСЬКИХ
Сини: ВІКТОР з дружиною БЕТСІ,
ЮЛІЯН і РОМАН
Доні: УЛЯНА і ЛІДА

•

СЛУЖБА БОЖА
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ
відбудеться
30 вересня 1978 р. (субота), о год. 5 веч.
у церкві св. Михаїла
394 Blackstone Street, Woonsocet, R.I.

•

Якщоб хтось бажав, замість квітів зложити даток, то просимо післати до: Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass. 02138 (при Гарварді) або на інші добродійні цілі.

Taissa Decyk, 8 Third Street, Providence, R.I. 02906

Зі смутком повідомляємо Родину і Знайомих,
що у понеділок, 28-го серпня 1978 р. в Ірвінгтоні, Н. Дж.,
по довгій недузі, упокоївся в Бозі,
наш Незабутній

бл. п. ВАСИЛЬ

ЖУРКОВСЬКИЙ

нар. в Україні, проживши 70 років.

ПАНАХИДА в середу, 30-го серпня 1978 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина.

ПОХОРОН — в четвер, 31-го серпня 1978, о год. 9-ій ранку до української православної церкви св. Вознесіння в Мейпелвуд, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив в глибокому смутку сина Александра в Україні.

Горем прибитий —
АНАТОЛІЙ ЧЕПУРНИЙ — приятель

У глибокому смутку повідомляємо
Родину і Знайомих, що
у понеділок, 28-го серпня 1978 р. в Ню Йорку,
по короткій недузі, упокоїлась в Бозі,
наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ і БРАБАБУНЯ

бл. п.

ФЕВРОНІЯ КОЗУЛЯК
(ФЕННІ)

ПАНАХИДА — в середу, 30-го серпня 1978 р., о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — в четвер, 31-го серпня 1978 р., о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:
сини — МИХАЙЛО і ВАСИЛЬ
з дружинами
7 внуків
2 правнуків

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

запрошує все Громадянство на

27-ий ВСЕАМЕРИКАНСЬКИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

на Оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й., в днях 2, 3, і 4-го вересня 1978 р.

В ПРОГРАМІ:

П'ятниця, 1-го вересня
ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ, грає оркестра „ІСКРА"

Субота, 2-го вересня
12:30 по пол. — Відкриття Здвигу
2:00 по пол. — Спортові змагання.
7:30 веч. — Виступ хору „ЖАЙВОРОНКИ" з Ню Йорку та інші самодіяльні гуртки.
Вечером — ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ, грають оркестри „ДНІПРО" і „ІСКРА".

Неділя, 3-го вересня
Год. 10-та ранку — АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА. Преосв. Владика В. ЛОСТЕН в сослуженні о. д-ра В. ҐАВЛІЧА і інших.
12-та год. — Маніфестаційна частина.
1. Святочне слово Голови Крайової Управи СУМА д. М ШМІҐЛЯ.
2. Привіт ген. П. ГРИГОРЕНКА.
Виступ Оркестри СУМА „ТРЕМБІТА" з Монтреалю та інші самодіяльні мистецькі одиниці.
Вечером — ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ, грають оркестри: Б. Гірняк — „ДНІПРО" і „СВІТАНОК" з Монтреалю.

Понеділок, 4-го вересня
Закінчення, дозвілля.

КОМАНДА ЗДВИГУ

Сеньйори УНС мобілізують внуків

Новий член УНСоюзу Рональд Антін Бурбелла

В останній „Трибуні" 18 нових дитячих облич, що стали членами УН-Союзу, одинадцять з них вписали дідо або баба. Виглядає, що сеньйори журяться своїми внуками і вже тепер зачинають за них дбати, щоби вдержати їх в українських рядах, бо треба нагинати галузку поки молода, щоби не було запізно. Тому УНСоюз вдячний сеньйорам, покликав окрему комісію старших, членами якої є почесні члени Головного Уряду.

Сеньйори УНСоюзу відбули вже 4-ий З'їзд, а 5-ий буде в травні перед Річними Зборами Головного Уряду 13 до 19-го. До Молодечого департаменту УНСоюзу в доказ, що „козацькому роду нема переводу" долучується новий спеціяльний внук пані Марії Кушнір Бурбелли, невтомної діяльної секретарки і касира з'їздів сеньйорів. Цей внук Рональд Антін Бурбелла син лікаря Рональда Є. Бурбелли і лікаря Іванни з Леоновичів Бурбелли з Матавану, Н. Дж. Батько і мати є членами 88-го Відділу УНСоюзу, а внука вписала бабця до 423-го Відділу ім. Коновальця. Хай дитина змалку перебуває між націоналістами, мені імпонує ім'я Коновальця з приводу 40-роковин його трагічної смерти зокрема, заявила пані Марія Бурбелла.

Нового члена Рональда хрестив монсеньйор Йосиф Федорек, парох Єлизабету і кревний, бо кузин пані Бурбелли, в церкві в Перт Амбою, де парохом є монсеньйор Степан Сулик. Хрищення відбулося у неділю, 10-го червня 1978 року, як Дональд був вже одномісячним внуком. Казав о. Федорек, що син виглядає як батько й буде добрим українським козаком. Отже, не буде „переводу", бо батьки, бабця і наша Церква, вітають молодця і благословляють для потіхи батьків і української громади в Америці. А для УНСоюзу, від прибутку голова не болить, навпаки підноситься вгору! Сеньйори, йдіть слідами тих, що вже подбали про своїх внуків і назначили шлях кудою йти, для скріплення УНСоюзу, який був початком всього в Америці.

Степан Куропась

ДЕНЬ ВОЛОДИМИРІВ В УВУ В МЮНХЕНІ

За ініціятивою студентів утривалився в УВУ звичай складати ректорові Яневу в день його ім'янин (що припадають майже точно в середині семестру) побажання, після чого на запрошення Солснізанта відбувалася минулими роками товариська зустріч із перекускою. Цьогорічне десятиріччя сповнювання функцій ректора В. Янева — день Володимирів (яких в УВУ є більше) мав дещо інший характер, про що сказав у своєму вступному слові до вечора у вщерть виповненій залі проректор проф. д-р З. Соколюк, що його текст подаємо нижче (з незначними скороченнями):

Після відзначення приводу зустрічі, проф. Соколюк сказав, що досі не відзначувано ім'янин якимись офіційними імпрезами, обмежуючись до побажань і товариської зустрічі, але ж згодом подав він причини, чому у м. р. відступлено від цього звичаю із особливих нагод, із яких головна, що цьогорічне святкування — серед професури й студентства в часі літнього семестру — це наче вступ до відзначення 70-ліття В. Янева. Після цього вияснення проф. Соколюк сказав:

„Ми хочемо нашим вечором скласти поклін подяки за великий вклад праці В. Янева в розбудову Українського Вільного Университету. Тут годі перераховувати всі здобутки, які слід записати на конто нашого Ректора. То ж обмежимося до видвигнення найбільш замітних, як: Оживлення авдиторного навчання, що засвідчує живучість і динаміку УВУ; Оживлення видавничої діяльности, яка конечна для утривалення науково-педагогічної діяльности та дослідницьких здобутків членів Професорського Збору УВУ; Скріплення поваги на міжнародному форумі; найвиднішим проявом цього було в останнім часі надання почесного докторату кол. прем'єрові Канади, Дж. Діфенбейкерові, що відбилося голосним ехом; Повне підтвердження визнання УВУ з боку баварської держави, яке відбулося в законній формі останніми днями.

Всього того не можна б було собі уявити без величезних зусиль, невсипущої праці, безприкладної посвяти і ідеалізму Ректора Всі ми є свідками його жертвенности для УВУ. З цим наставленням УВУ під проводом Янева, немов добре керований корабель на розбурханому океані втримує свій азимут. За це все належить йому наша вдячність.

Складається так, що в УВУ співдіє над його розбудовою більше Володимирів, які також мають чималі заслуги для УВУ. Назвім насамперед мгра Дідовича, що на протязі десятків років стоїчно веде діловодство УВУ і якого жартома називають „Вуйтом". Беж нього важко було б уявити собі нашу інституцію. Його неперевершений спокій якось передається й іншим і в різних палких дискусіях впливає отверезжуючо.

Ми маємо тут і п. Володимира Забавського — господаря нашого дому. Крім дбання про впорядкованість і справність всіх наших уладжень, він є також тим, хто годує зголоднілих й напуває спрагнених...

До кола Володимирів належить і д-р Косик, який щораз більше зв'язує своє життя із УВУ і якого ми сподіваємося незабаром бачити серед габілітованих доцентів. Подібно серед Володимирів бачимо на залі й другого викладача й д-ра УВУ — Маруняка, нашого тісного співробітника (кол. бібліотекара Дому Української Науки). Частими гостями, які мають свої заслуги в педагогічній ділянці (головно на терені „Рідної Школи", яка із УВУ тісно співдіє), є ще два Володимири — мгр Леник та проф. Максимович. Присутність всіх названих вказує на спеціяльне значення традиційного дня Володимира в УВУ.

Не є завданням короткого вступного слова перелічувати заслуги названих. Але ж вже наша численна присутність свідчить про наше тепле відношення й нашу вдячність для них і нашу пошану до них, - про наше бажання звеличати їхнє свято. За традицією бажаємо Вам усім нашим Володимирам — кріпкого здоров'я, успіхів у Ваших творчих задумах і здійсненні їх, багато задоволення, погоди духа і всього, всього найкращого. На Многі і благі Вам Літа!"

Після відспівання Многоліття проф. д-р Я. Рудницький схарактеризував В. Янева, як ученого, а д-р І. Качуровський доповідав про „поетичну творчість В. Янева"; його доповідь була характеризована мистецьким читанням Констянтина Бачинського.

На закінчення сказав ще кілька слів сам Ювілят, вказуючи, що вияви симпатії є для нього справжньою заохотою до скріпленої служби для УВУ, як ціле своє життя намагався він поставити на службу спільноти, що виявилося й у його поезії. Для ілюстрації прочитав він декілька виїнятків із останньої збірки „Життя", після чого всі присутні перейшли до іншої залі із зимним буфетом, що його підготовили пані — співробітниці УВУ й Дому Української Науки.

Резюме доповідей проф. Рудницького і д-ра Качуровського даємо в продовженні цього опису — у оформленні самих авторів.

ВОЛОДИМИР ЯНІВ, ЯК УЧЕНИЙ
Спроба характеристики

Після вступу, в якому Яр. Рудницький з'ясував трудноші зв'язані з повним оглядом і аналізою наукової творчости Володимира Янова незавершеність творчого шляху, порозкиданість друкованих праць, брак повної бібліографії, а головне, недостача попередніх праць із спробами аналізи), він застерігся, що його доповідь тільки „спроба характеристики" — спроба без претенсій на повноту й вичерпність.

З черги він схарактеризував три основні ділянки наукової праці В. Янева: 1. науково-педагогічну, 2. організаційму (яка, на його думку, кількісно й якісно переважає, коли сюди влічити ще й науково-популяризаційну діяльність і видавничу акцію), то довше зупинився на 3. науково-дослідчій ділянці, вважаючи, що власне вона є есенціяльна й тривала для характеристики наукового профілю кожного вченого, в тому й Ювілята.

Всякий науково- дослідчий вклад, говорив доповідач, міримо перевагою іноватинних елементів (і) над традиційними, консервативними (т).

Елемент І може включати три різні дії: 1. матеріял, 2. методу, і 3. інтенцію (або: I = maII me II ін.) й тут знову може бути великий діяпазон комбінацій: новий матеріял і нова інтерпретація і т. д. і т. д. Найгірше справа мається з „учеными", що в усіх трьох сферах (матеріял, метода, інтерпретація) не вносять нічого нового, про них звичайно кажеться, що вони „компілятори" (в найкращому випадку), або такі, що з двох добрих праць творять погану третю (в злобивому журналістичному жарґоні).

„У загальному наш Ювіляр у своїй науковій праці виявляє інновативні елементи в усіх трьох сферах наукової праці: матеріялу, методи й інтерпретації. Щоб збагнути їх, ми „рентґенуватимемо" своїми моделями дві основні ділянки дотеперішньої науково-дослідчої праці Володимира Янева: соціопсихологію (чи психосоціологію) української родини (Р) та характерологію „української родини" (У), аналізуючи ділянки, в які він вніс своє новум у матеріял, методу й інтерпретацію.

Янів проаналізував родину в трьох письменників: Шевченка, Франка й Симоненка. Висліди його аналізи можна представити такими трьома моделями, що обхоплюють любов (духову й фізичну: Л д(ф), подружжя (П), що переходить у родину з наслідням (Р), наприклад, „Невольник" Шевченка, то знову в бездітну родину (P^1), наприклад „Гутак" Франка, то врешті в родину з прибраними дітьми, „приймаками" (P^2), наприклад „Наймичка" Шевченка. В усіх випадках маємо до діла з соціяльно-позитивним (С+явищем)

Другий модель, який стрічаємо в Янова, це любов фізична (Лф), що здійснюється поза подружжям (т. зв. „зерове" подружжя) і є або односторонньою любов'ю (Л), наприклад „Катерина" Шевченка, або насиллям, наприклад вірш Шевченка „Буває в неволі іноді згадаю..." з трагічним соціяльно-від'ємним закінченням.

Третій модель — Симоненків „Дід та баба" — безподружня пара жертвує себе, щоб спасти село від німецького розстрілу в часі війни (соціяльно-позитивне явище).

Можна б іще говорити про`дальші моделі (наприклад Шевченкову „Вдовицю"), але в аналізах Янова вони не приходять".

Щодо характерології народу, то погляди Ювіляра можна б схопити в формулі: українець — інтровертно-альтруїстична істота (Іа) з суспільницьким кордоцентризмом (сК). Вона дозволяє змінити (доповнити) авторову формулу з 1956 р. про українця як двомовну й двокультурну істоту (гл., наприклад „Слово на сторожі" ч. 5, де її точніше з'ясовано)".

ВОЛОДИМИР ЯНІВ, ЯК УКРАЇНСЬКИЙ ПОЕТ

28-го липня у викладовій залі УВУ Ігор Качуровський прочитав доповідь на тему: „Володимир Янів як український поет..." Доповідач зазначив, що В. Янів належить до того покоління західньоукраїнських письменників, що жило ідеями націоналізму, втілюючи їх як в особистому житті, так і в літературній творчості, для якої характерна волюнтаристична цілеспрямованість. Далі І. Качуровський зупинився на розвиткові світового сонетярства, та на українському внескові у справі цього розвитку. Це — жанр тюремного сонета, започаткований Іваном Франком. Однак, існує істотна різниця між сонетами ув'язнених (або передчуваючих неминуче ув'язнення) поетів із підсовєтської України 20-30 років та сонетами західньоукраїнських поетів-політв'язнів. У першому випадкові маємо сонет жертви, у другому — сонет борця, що вірить в остаточну перемогу (про що зокрема свідчать і сонети В. Янева). Щойно тепер у творчості Ів. Світличного сталася синтеза позитивних якостей обох типів українського тюремного сонета: досконалість сонета неоклясиків сполучилася з непохитною волею західньоукраїнських поетів-сонетарів. Збірка В. Янева „Життя" що вийшла після багаторічної перерви, свідчить про творче зростання автора: на зміну волюнтаристичній декляративності збірки „Сонце і ґрати" прийшло психологічне й філософічне заглибленни.

Розглянувши збірку „Життя", Качуровський повернувся до збірки „Шляхи", що вийшла в невідповідний час: коли з Европи українська еміграція вже роз'їхалася, а на місцях нового оселення ще не устаткувалася. Цим слід пояснити, що збірка лишилася фактично непоміченою. Найцінніше в цій збірці — це баляди Володимира Янева. Тут Качуровський дає стислий огляд баляд европейської поезії та згадує, що до виданої в Києві антології української баляди увійшли тільки баляди „дожовтневих" та „пожовтневих" укр. поетів, але нема еміграції. Баляди В. Янева, зокрема „Монт. Сен. Мішель", належать до найкращих зразків жанру баляди в українській поезії і мали були б фігурувати в повній антології українських баляд, яку варто видати на еміграції.

Доповідь Ігоря Качуринського була ілюстрована мистецьким читанням Костянтина Бачинського, в особі якого ми маємо досконалого мистця-декляматора. Найбільше враження на публіку зробила баляда „Монт сен Мішель" у його читанні.

КРОПИВА, ФІЯЛКИ І ЖИВОКІСТЬ - ПРАВДИВА МАННА

У кожному городі, однаково — в тіні чи в сонці, будуть рости кропива, фіялки чи живокість. Вони мають лічничі властивості, ростуть без жадного догляду, а вітер і пташки розносять їхнє насіння. Ні, спека, ні мороз їм не шкодить, там`де їх посадите, вони й будуть рости, вони ще й багаторічні.

Ці рослини можна варити, сушити і пити як чай, а в літі їсти сирі, як салату. Тепер, коли правдива салата з Каліфорнії коштує 1.40 дол. за одну головку, то кропива, фіялки, живокість і кульбаба сміло можуть цю салату заступити.

Молода кропива — знаменита! Ще в рідному краю нею кормили свиней, зокрема на весну, бо деякі втрачали зір через брак зеленини, яка є у вітаміні „Ц". Кропиву називали: коприва, жаливуха або жаруха. Листя кропиви має в собі муравлину кислоту. Її застосовують при лікуванні ревматизму.

Фіялки, василечки або братчики польові, так як кропива будуть рости всюди, де вітер і пташки їх посіють. І також ростуть вони і цвітуть ціле літо. Ніколи вони не вимерзають і теж є багаторічні. Мають в собі складники вітаміни „Ц" і каротину-вітаміну — „А". Добре лікувати ними кашель.

Живокість лікарський — декуди його називали — білопузик, по-англійськи — „комфрей". Ця рослина ще знана з давніх часів. Про неї згадується в біблії як про лікарську рослину, яка була допоміжна малощо не на всі недомагання людини. Її також можна варити, сушити, витискати сік. З листків робити можна оклади при наривах, чиряках тощо. Рецепти я не приписую бо, як вживати, тут треба поради лікаря.

М. Сурмач

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ЛЕЩУК, член УНС Відд. 240 Т-ва ім. Є. Коновальця в Клівленді, помер 16 червня 1978 р. на 17 році життя. Нар. 1960 р. в Клівленді, а членом УНС УНС став у 1966 р. Залишив у смутку родичів Анну і Кирила, сестру Люсю та багатьох товаришів й товаришок. Похорон відбувся 19 червня 1978 р. на цвинтарі Брукфин Гайтс, в Клівленді.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Кігічак, секр.

КАТРІЯ ГОРОБІЙОВСЬКА, з дому Супінська, членка УНС Відд. 337 ім. Івана Франка в Балтіморі Мд., померла 28 травня 1978 р. Нар. в Тернополі, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1961 р. Залишила в смутку мужа інж. Юрія Горобійовського, сестру Анну Мельник, доньку Ляриску з чоловіком д-ром Миколою Войтовичем та внуком Миколою; сестру Марію Котик з донькою Таїсою і чоловіком інж. Іваном Коржем та внуками Адріяном і Доріяном. Численну участь в похоронах взяла українська громада Балтімору. Від УНС та Б-ва Маслосоюзників прощав Покійну секретар 337 Відділу Е. Притула. Похорон відбувся 31 травня 1978 р. на цвинтарі св. Михаїла в Балтіморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!
Емануїл Притула, секр.

ВАСИЛЬ КОСМИНА, член УНС Відд. 168 св. Василія в Перт Амбой, Н. Дж., помер 16 червня 1978 на 81 р. життя. Нар. 1 січня 1897 р. в Черчі; членом УНС став у 1934 р. Залишив у смутку дружину Євдоху, дочку Марію і сина Стефана. Похорон відбувся 19 червня 1978 р. на Українському Цвинтарі в Товн Лави, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Бабин, секр.

ІВАН РУДАКЕВИЧ, член УНС Відд. 42 ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н. Дж., помер 11 травня 1978 на 80 р. життя. Нар. в селі Глядки, Тернопільщина 6-го червня 1899 р.; членом УНС став у 1963 р. Залишив у смутку сина Володимира з дружиною Дарією і внучку Христину. Похорон відбувся 15 травня 1978 р. на цвинтарі св. Михаїла в Лоді, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Головачук, секр.